

ŘEŠENÍ ZNEČIŠŤOVÁNÍ POVRCHOVÝCH A PODZEMNÍCH VOD PODLE VODNÍHO ZÁKONA

Ing. Bc. Pavel Valerián, Ph.D.

Právní úprava

- Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vodní zákon“).
- Nařízení vlády č. 61/2003 Sb., ve znění nařízení vlády č. 23/2011 Sb. (dále jen „nařízení vlády“).
- Vyhláška č. 450/2005 Sb., o náležitostech nakládání se závadnými látkami a náležitostech havarijního plánu, způsobu a rozsahu hlášení havárií, jejich zneškodňování a odstraňování jejich škodlivých následků (dále jen „vyhláška“).

Povrchové vody

- Jsou vody přirozeně se vyskytující na zemském povrchu, tento charakter neztrácejí, protékají-li přechodně zakrytými úseky, přirozenými dutinami pod zemským povrchem nebo v nadzemních vedeních.

Podzemní vody

- Jsou vody přirozeně se vyskytující pod zemským povrchem v pásmu nasycení v přímém styku s horninami. Za podzemní vody se považují též vody protékající podzemními drenážními systémy a vody ve studních.

Práva k vodám a právní povaha vod

- Povrchové a podzemní vody nejsou předmětem vlastnictví a nejsou součástí ani příslušenstvím pozemku, na němž nebo pod nímž se vyskytují.
- Za povrchové a podzemní vody se nepovažují vody, které byly z těchto vod odebrány.
- Důlní vody se pro účely vodního zákona považují za vody povrchové, popřípadě podzemní.

Závadné látky

- Jsou látky, které nejsou odpadními ani důlními vodami a které mohou ohrozit jakost povrchových nebo podzemních vod.
- Nebezpečné látky – uvedeny v příloze č. 1 k vodnímu zákonu.
- Zvláště nebezpečné látky – uvedeny v příloze č. 1 k vodnímu zákonu. Jednotlivé jsou uvedeny v nařízení vlády.
- Prioritní látky – uvedeny v příloze č. 6 k nařízení vlády.

Nakládání se závadnými látkami

- Jejich těžba, výroba, zpracování, skladování, zachycování, doprava, použití, zneškodňování, distribuce, prodej nebo jiné zacházení s nimi.
- Zacházení ve větším rozsahu – vymezeno v § 2 písm. b) vyhlášky.
- Zacházení spojené se zvýšeným nebezpečím pro povrchové nebo podzemní vody – vymezeno v § 2 písm. c) vyhlášky.

Povinnosti při zacházení se závadnými látkami

- Každý, kdo zachází se zvláště nebezpečnými nebo nebezpečnými látkami nebo kdo zachází se závadnými látkami ve větším rozsahu nebo kdy zacházení s nimi je spojeno se zvýšeným nebezpečím, je povinen učinit odpovídající opatření – vymezeno v § 39 odst. 4 vodního zákona a v § 3 vyhlášky.
- Opatření se přiměřeně vztahuje i na použité obaly závadných látek.
- U zvláště nebezpečných látek je povinnost vést záznamy o typech těchto látek (§39 odst. 6 vodního zákona a § 4 vyhlášky).
- Při zacházení ve větším rozsahu nebo se zvýšeným nebezpečím – provádět záznamy o provedených opatřeních a 5 let je uchovávat.

Výjimky při použití závadných látek (nikdy ne pro ropné látky)

- K úpravě a udržování vodního toku.
- Ke krmení ryb.
- Z důvodů zdravotních.
- K úpravě povrchových nebo podzemních vod pro určité způsoby užívání.
- K odstranění nežádoucí flóry nebo fauny ve vodním toku.
- Jako indikátorových látek pro účely měření nebo v rámci sanačních technologií.

Havarijní plán

- Povinnost vypracovat má uživatel závadných látek pokud zachází s těmito látkami ve větším rozsahu nebo kdy zacházení s nimi je spojeno se zvýšeným nebezpečím pro povrchové nebo podzemní vody.
- Náležitosti havarijního plánu jsou vymezeny v § 5 vyhlášky.

Havárie

- Havárií je mimořádné závažné zhoršení nebo mimořádné závažné ohrožení jakosti povrchových nebo podzemních vod.
- Povinnosti při havárii - § 41 vodního zákona a §§ 7 – 12 vyhlášky.
- Řízení prací při zneškodňování havárie přísluší vodoprávnímu úřadu.

Opatření k nápravě I

- K odstranění následků nedovoleného nakládání se závadnými látkami nebo havárií ukládá vodoprávní úřad nebo ČIŽP původci závadného stavu opatření k nápravě (§ 42 odst. 1 vodního zákona).
- Náklady na provedení opatření k nápravě nese ten, jemuž bylo opatření k nápravě uloženo.

Opatření k nápravě II

- ČIŽP nebo vodoprávní úřad ukládá podle potřeby opatření k nápravě nabyvateli majetku získaného způsobem uvedeným v zákoně č. 92/1991 Sb., který není původcem závadného stavu, ale k jehož majetku je závadný stav vázán. Takto se postupuje v případě, že nabyvatel tohoto majetku jej získal s vědomím ekologické zátěže a byla-li s ním uzavřena zvláštní smlouva nebo byla-li mu poskytnuta sleva z kupní ceny z důvodu závadného stavu, jenž je předmětem opatření k nápravě (§ 42 odst. 2 vodního zákona).

Opatření k nápravě III

- Povinnosti plynoucí z opatření k nápravě uloženého původci závadného stavu (§ 42 odst. 1 vodního zákona) nebo nabyvateli majetku (§ 42 odst. 2 vodního zákona) přecházejí na jejich právní nástupce (§ 42 odst. 3 vodního zákona).

Opatření k nápravě IV

- Hrozí-li závažné ohrožení nebo znečištění povrchových nebo podzemních vod a nelze-li opatření k nápravě uložit podle § 42 odst. 1 - 3 vodního zákona, zabezpečí nezbytná opatření k nápravě příslušný vodoprávní úřad z vlastního podnětu nebo z podnětu ČIŽP (§ 42 odst. 4 vodního zákona).
- K tomuto účelu zřizuje kraj v rámci svého rozpočtu zvláštní účet ročně doplňovaný do výše 10 000 000,-Kč.

Opatření k nápravě V

- ČIŽP ukládá nápravná opatření k nápravě ekologické újmy na povrchových nebo podzemních vodách podle zákona č. 167/2008 Sb.
- Náhradu nákladů na tato opatření lze hradit ze zvláštního účtu kraje zřízeného podle vodního zákona (§42 odst. 5 vodního zákona).

Vodoprávní řízení

- Při ukládání opatření k nápravě nedostatků zjištěných při vodoprávním dozoru, jejichž rozsah nelze stanovit bez předchozích průzkumů nebo předchozího zpracování odborných podkladů, lze uložit samostatně provedení těchto průzkumů, popř. zpracování uvedených podkladů a podle jejich výsledků vydávat samostatně potřebná rozhodnutí k nápravě (§ 115 odst. 16 vodního zákona).

Děkuji za pozornost.

pvalerian@ostrava.cz

